

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van De Fryske Marren
T.a.v.
Postbus 101
8500AC Joure

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
1130902

Datum 10 mei 2021
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Olonummer
5912785

Bijlagen
0

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam Rinia-State
Adres Star Numanwei 7
Postcode/plaats 8567JX Oudemirdum
Gemeente/provincie De Fryske Marren; Friesland;
Monumentnummer 526279 hoofdhuis, -80 park, -81 dienstwoning/stal, -82 moestuinmuur

Geacht college,

Op 25 maart 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monumenten op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning ten aanzien van het hoofdhuis te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- De tegelvloer in de gang op de begane grond te handhaven;
- De verduurzamingsmaatregelen separaat als een totaalplan voorzien van detailleringen te laten aanleveren en beoordelen;
- Indien tot een andere kleurstelling wordt overgegaan hieraan kleurhistorisch onderzoek vooraf te laten gaan.

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning van de dienstwoning/ stal te verlenen met daaraan verbonden het volgende voorschrift:

- De verduurzamingsmaatregelen separaat als een totaalplan voorzien van detailleringen te laten aanleveren en beoordelen

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning van de moestuinmuur te verlenen. Met daaraan verbonden het volgende voorschrift:

- Vormgeving en constructie wijze van de zonnepanelen nader uit te werken.

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning voor het park niet te verlenen. De benodigde informatie/documentatie ontbreekt om u te kunnen adviseren.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan omvat alle vier de onderdelen van dit monumentale complex. Voor het merendeel is het gericht op behoud en herstel van bestaande monumentale waarden met enkele beperkte aanpassingen ten behoeve van het hedendaagse gebruik. Er is een bouwhistorische verkenning naar hoofdhuis, bijgebouw en tuinmuur bijgevoegd.

Motivering

Hoofdhuis

Het plan voor het hoofdgebouw omvat enerzijds benodigde herstelwerkzaamheden en anderzijds aanpassingen ten behoeve van hedendaagse woonwensen en wooncomfort alsmede verduurzaming. De herstelwerkzaamheden zijn gericht op herstel en behoud van monumentale **waarden. Langs het uitgangspunt 'behoud gaat voor vernieuwen' zijn de noodzakelijke herstellingen wenselijk en goed voorstelbaar.**

De aanpassingen ten behoeve van het hedendaagse wonen zijn grotendeels voorstelbaar. Aan de buitenzijde zal de toegang aan de achterzijde van het pand worden voorzien van een natuurstenen bordes met daarop een zinken overkapping. De vormgeving van met name de horizontale en verticale elementen kan wellicht nog verder verfijnd worden.

In het interieur zal in het kader van het leeftijdsvriendelijk maken van het pand een lift naar de eerste verdieping worden aangebracht en een badkamer met inloopkast. De lift is bescheiden van opzet en op de beoogde plek, geen bezwaar. Ook de nieuwe vertrekken op de verdieping zijn geen bezwaar. Door hergebruik van de bestaande houten wanden, blijft een herinnering hieraan behouden. Op de begane grond wordt de gang meer open gemaakt naar de hal, zodat naast de trap een ontvangstruimte ontstaat door de bestaande boog in de hal twee keer te kopiëren. De bestaande hoofdstructuur blijft gehandhaafd. In detail hadden hier al wijzigingen plaatsgevonden die geen monumentale waarde vertegenwoordigen.

In de entree, hal, trappenopgangen en overloop wordt de bestaande lambrisering verwijderd en vervangen door een marmer imitatie. Gezien het feit dat de lambrisering een uit de jaren 1990 toegevoegde geschilderde versie is, doet deze ingreep geen afbreuk aan de monumentale waarde.

Voorwaarden

- De huidige tegelvloer in de gang op de begane grond heeft hoge monumentale waarden en beschouw ik als een integraal onderdeel van de geschiedenis van het monument. Daarom adviseer ik u de voorwaarde tot behoud ervan op te nemen.
- Het verduurzamen van monumenten is gezien de verduurzamingsopgave van ons land tegenwoordig veelal een integraal onderdeel van planvorming. Als zodanig is het een onderdeel dat op een positieve benadering kan

rekenen. Echter worden deze maatregelen soms met te weinig oog voor de monumentale waarden ontworpen en kan bij onjuist of ondeskundig ontwerp en uitvoering sprake zijn van vervolgschade door vooral vocht op plekken waar dit niet moet zijn (koudebruggen). Een samenhangend plan verdient de voorkeur. Te beginnen met eenvoudige maatregelen zoals kierdichting en vervolgens ingrijpender maatregelen zoals het isoleren van daken, wanden en vensters. Een streven naar de hoogste categorie van verduurzaming leidt vaak tot aantasting van monumentale waarden en is daarom onwenselijk. Een gedifferentieerde aanpak, toegesneden op hetgeen het monument aanreikt, geeft het meest wenselijke resultaat. Technische installaties en ventilatie vormen een belangrijk onderdeel van het plan.

In de toelichting bij het plan wordt kort ingegaan op de maatregelen die men in grote lijnen denkt te nemen. Dit is onvoldoende voor een beoordeling afgezet tegen de monumentale waarden en de (on)mogelijkheden van het monument. Ik adviseer u daarom een voorwaarde op te nemen om dit aspect nader uit te laten werken en opnieuw ter advisering voor te leggen.

Voor voorbeelden en kennis op dit gebied kunt u terecht op de website van de RCE [Duurzaamheid van historische gebouwen | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#)

- De huidige kleurstelling van het pand lijkt vooral het resultaat van de restauratiewerkzaamheden uit de jaren 1990. Indien een andere kleurstelling is gewenst adviseer ik u hiervoor een voorwaarde in de vergunning op te nemen ten aanzien van kleurhistorisch onderzoek. Ik volg hierin de aanbeveling van het bouwhistorisch onderzoek (p. 12).

Bijgebouw/stal

In het bijgebouw is reeds een woning aanwezig, Deze is niet oorspronkelijk maar later ingebouwd en zal nu worden gemoderniseerd. Tevens worden noodzakelijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Het bouwhistorisch onderzoek laat zien dat het inwendige van de woning geen noemenswaardige monumentale waarden laat zien en ook aan de buitenzijde de nodige wijzigingen zijn geweest. In de voorgevel worden de bestaande, niet waardevolle, vensters vervangen door drie nieuwe ramen. Hierdoor wordt het woonhuiskarakter van dit deel sterker aangezet waardoor het utilitaire karakter (koetshuis) meer naar de achtergrond gaat. Overall zijn dit aanvaardbare wijzigingen. Wat betreft de verduurzamingsmaatregelen geldt hetzelfde als bij hoofdhuis. Zie de opmerkingen aldaar.

Moestuinmuur

De moestuinmuur heeft dringend herstel. Het gaat om herstel van metsel- en voegwerk. Uitgangspunt moet zijn niet meer te vernieuwen of vervangen dan noodzakelijk en het nieuwe werk overeenkomstig met het bestaande uit te voeren. Tegen het toevoegen van zonnepanelen aan de zuidzijde als ware het een muurkas is niet bezwaarlijk. Een en ander moet op tekening worden uitgewerkt in het bijzonder de eventuele bevestigingswijze aan de muur.

Parkaanleg

Voor het park ontbreekt in deze aanvraag gedetailleerde informatie om een advies op te kunnen baseren. Een ingemeten bestaande toestand en een dito plan is hiervoor noodzakelijk. Ik adviseer u dringend om een tuinhistorisch onderzoek te laten doen. Een inventarisatie van de bomen én de onderbegroeiing is eveneens aan te bevelen.

Zolang beperkt snoeiwerk wordt uitgevoerd, is dit geen bezwaar. Ik wil u wijzen op het feit dat ten tijde van de aanwijzing als rijksmonument nog veel van de historische onderbegroeiing aanwezig was. Ondeskundig snoeiwerk kan dit beschadigen. De Uitvoeringsrichtlijn 6010 geeft richtlijnen en inspiratie. [Hovenierswerk historische tuinen en parken \(URL 6010\) - Stichting ERM](#)

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,